

Konfliktarbeid i praksis

Trygg læring

Oslo

Innhold

- Bygge og vedlikeholde gode relasjoner til og mellom elevene
- Ivareta elevmedvirkning og samskaping med elever
- Konfliktanalyse, konfliktdempende kommunikasjon
- Konflikthåndtering med gjenopprettende tilnærminger, inkludert mekling/elevmekling
- Opplæring av elevmeklere

Mål for opplæringen

Gi et teoretiske og praktiske grunnlag til å ivareta et trygt og godt skolemiljø hvor elevene medvirker, og ferdigheter til å håndtere konflikter med gjenopprettende tilnærminger.

Gi kompetanse til å lære opp og følge opp elevmeglertgruppe.

Læringsmål del 2

1. Kjenne godt til konflikthåndtering med gjenopprettende tilnærming/prosess
2. Lære opp og følge opp elevmeglertgruppe
3. Bli kjent med muligheter for gjenopprettende praksiser/lytte ut elevstemmen generelt i skolehverdagen

Generell del av lærerplanen

– verdier og prinsipper for grunnopplæringen

2.1 Sosial læring og utvikling

Skolen skal støtte og bidra til elevenes sosiale læring og utvikling gjennom arbeid med fagene og i skolehverdagen for øvrig.

(...)

Å kunne sette seg inn i hva andre tenker, føler og erfarer, er grunnlaget for empati og vennskap mellom elevene. **Dialog** står sentralt i sosial læring, og skolen skal formidle verdien og betydningen av en **lyttende dialog** for å takle motstand. I møte med elevene skal lærerne **fremme kommunikasjon og samarbeid** som gir elevene mot og trygghet til å ytre egne meninger og til å si ifra på andres vegne. Å lære å lytte til andre og samtidig argumentere for egne syn gir elevene et grunnlag for å **håndtere uenighet og konflikter**, og for å søke løsninger i fellesskap.

Alle skal lære å samarbeide, fungere sammen med andre og utvikle evne til **medbestemmelse og medansvar**.

Tverrfaglige temaer i fagfornyelsen

Folkehelse og livsmestring

Temaet folkehelse og livsmestring skal bidra til at elevene utvikler kompetanse som fremmer elevenes helse og gjør dem i stand til å håndtere ulike utfordringer i livet.

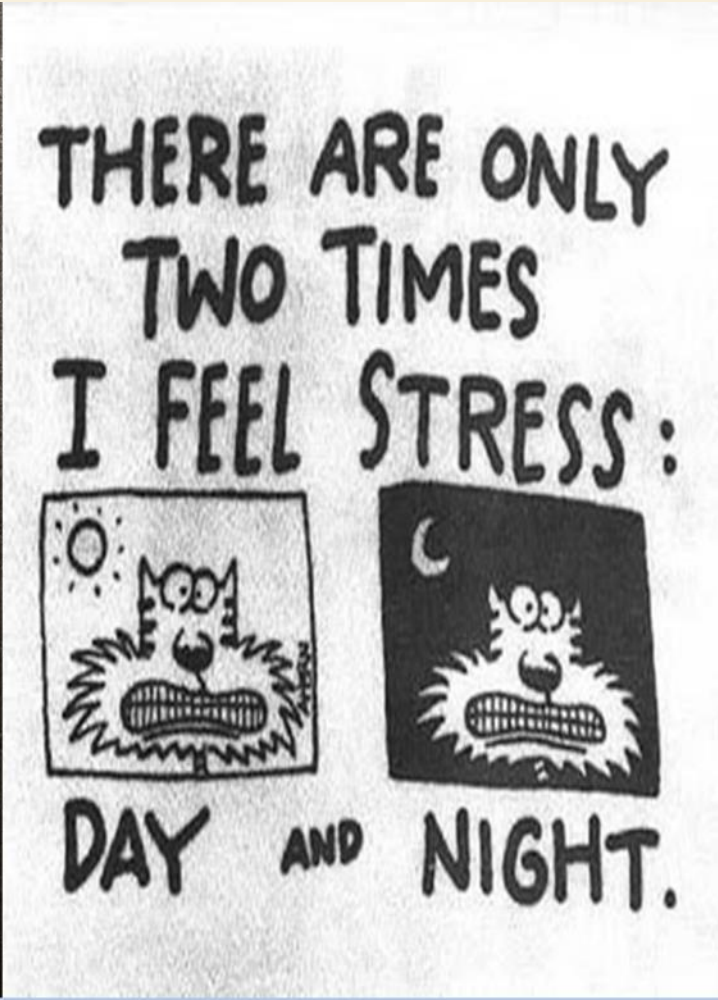
§ 9 A-2 Retten til eit trygt og godt skolemiljø

Alle elevar har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, trivsel og læring.

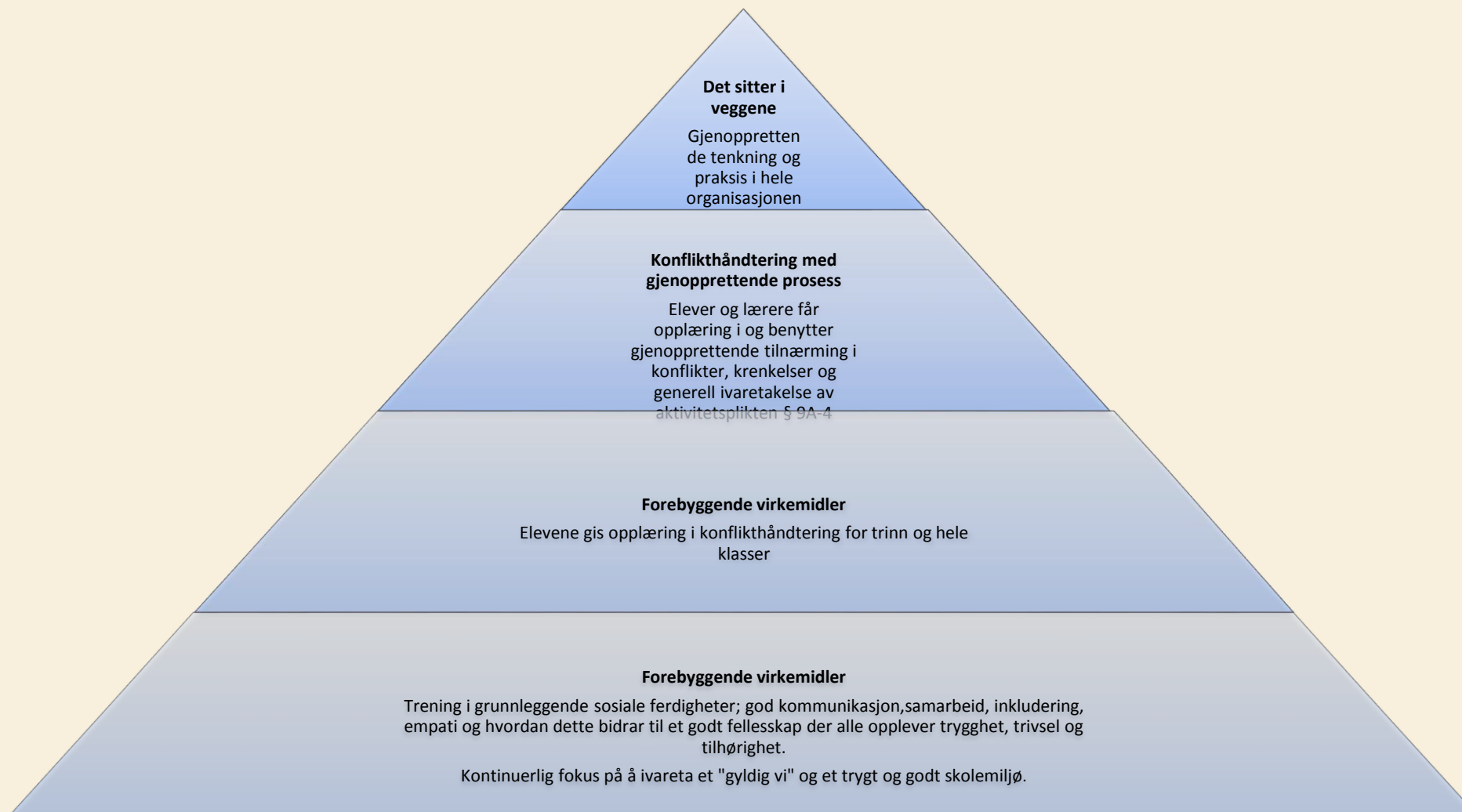

Hvordan *har* du det
når du er i konflikt?

Trygg Læring - innholdspyramide

Trygg læring – formål

- Hjelpe elevene med å utvikle vennskap og gode relasjoner
- Legge til rette for at alle har en stemme som blir hørt og regnet med i fellesskapet
- Trene sosiale ferdigheter og bygge trygge fellesskap
- Etablere et "gyldig vi"
- En skolekultur som vektlegger sosialt engasjement framfor regler og kontroll

Gjenopprettende prosess

Konflikthåndtering med fokus på relasjon og reparasjon framfor sanksjon og straff

De som er involvert i og berørt av en konflikt eller krenkelse må sammen finne ut hvordan de skal få det bedre.

Når konflikter oppstår
- styre i retning av
gjenoppretting

Hvorfor gjenopprettende konfliktarbeid i skolen?

"Man burde ikke la konflikter forvitte, de burde brukes. Og de burde brukes og bli nyttige for dem som opprinnelig var involvert i konflikten."

Nils Christie (1976).

Hva er konflikt?

To eller flere parter

Uenighet/motsetning

Ubehag, hos minst én av partene

Udekte behov, ubrukte muligheter

Hva er konflikt?

To eller flere parter

Uenighet/motsetning

Ubehag, hos minst én av partene

Udekte behov, ubrukte muligheter

Konflikt = mulighet for læring og utvikling

Konflikt = partenes eiendom

Konflikt = fellesskapets eiendom

Å snakke MED

Ansvarliggjøring (kontroll)	Snakke TIL	Snakke MED
	IKKE snakke	Snakke FOR
	Støtte (omsorg)	

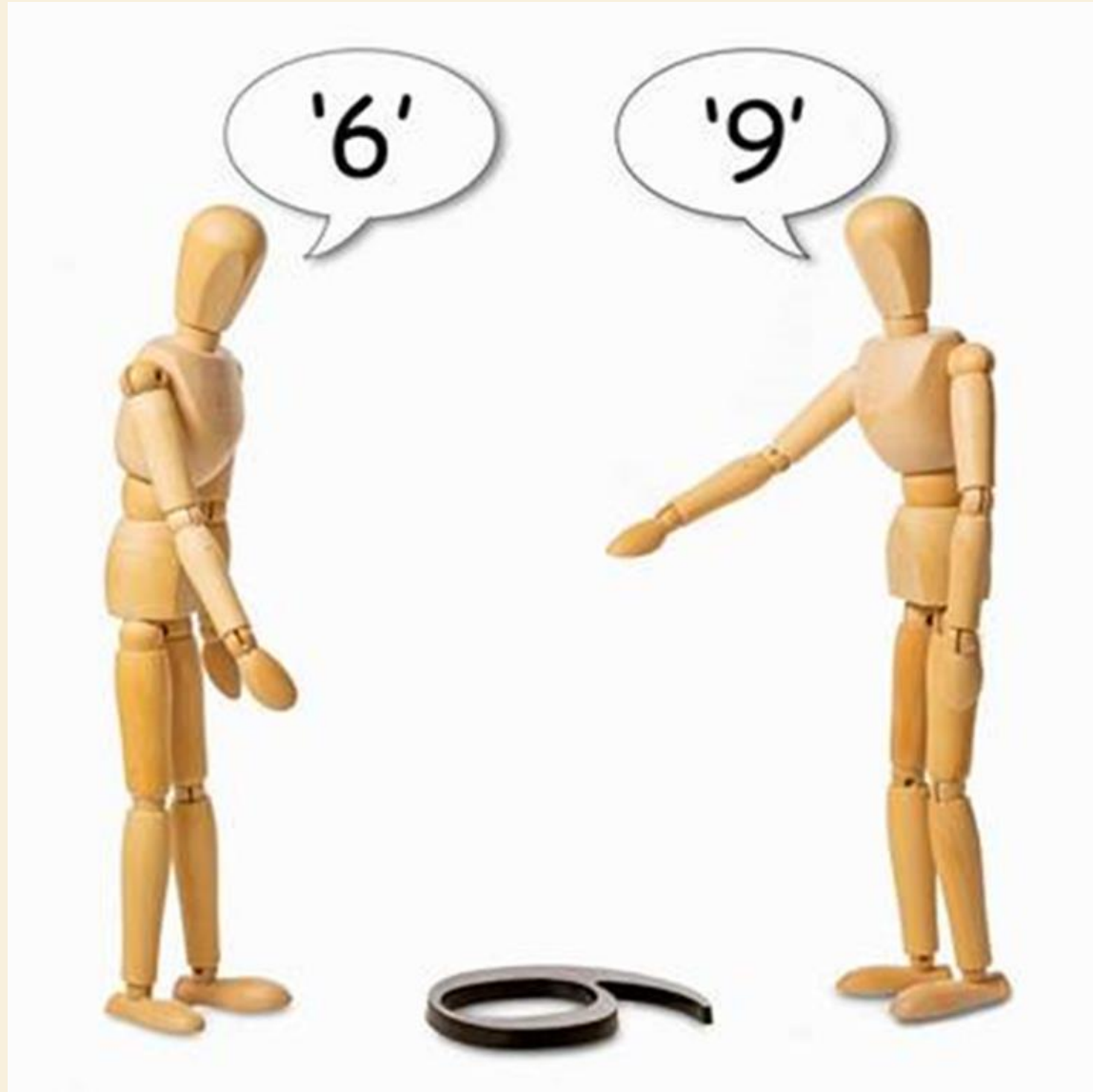
Fasene i gjenopprettende tilnærming

Hva skjedde – fakta

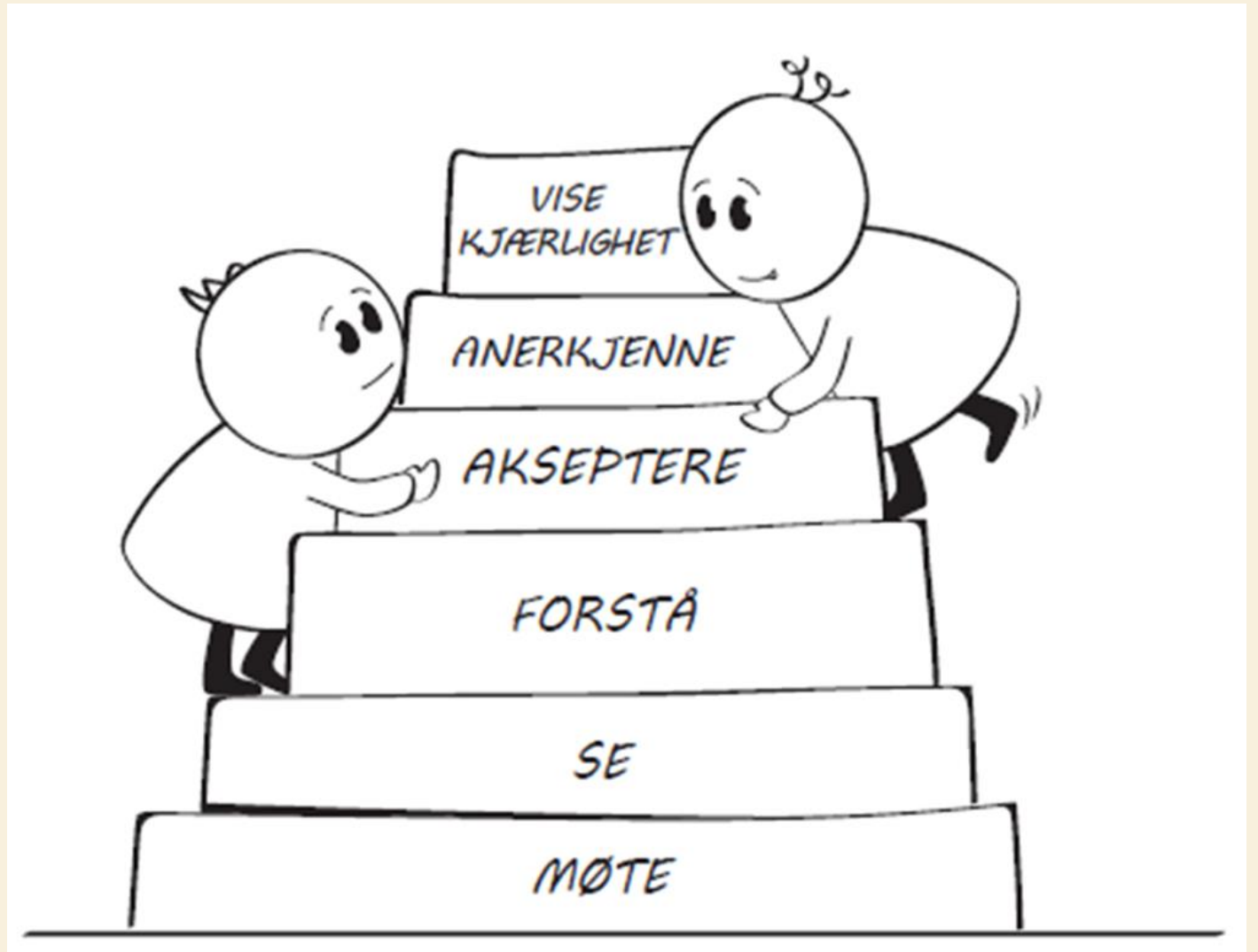
Hvordan opplevde du det – følelse

Hva trengte du/ønsket du skulle skje? – behov og veivalg

Grader av gjenoppretting

Gjenopprettende tilnærming – et verdivalg

Eierskap – partene har rett til å eie sin egen konflikt

Medvirkning – partene medvirker selv i håndteringen av konflikten

Likeverd – partene er like mye verdt som mennesker og skal ha like muligheter til å bidra i håndteringen. Likeverd betyr ikke det samme som likt ansvar for det som har skjedd eller for bidragene som skal til for at situasjonen kan bli bedre

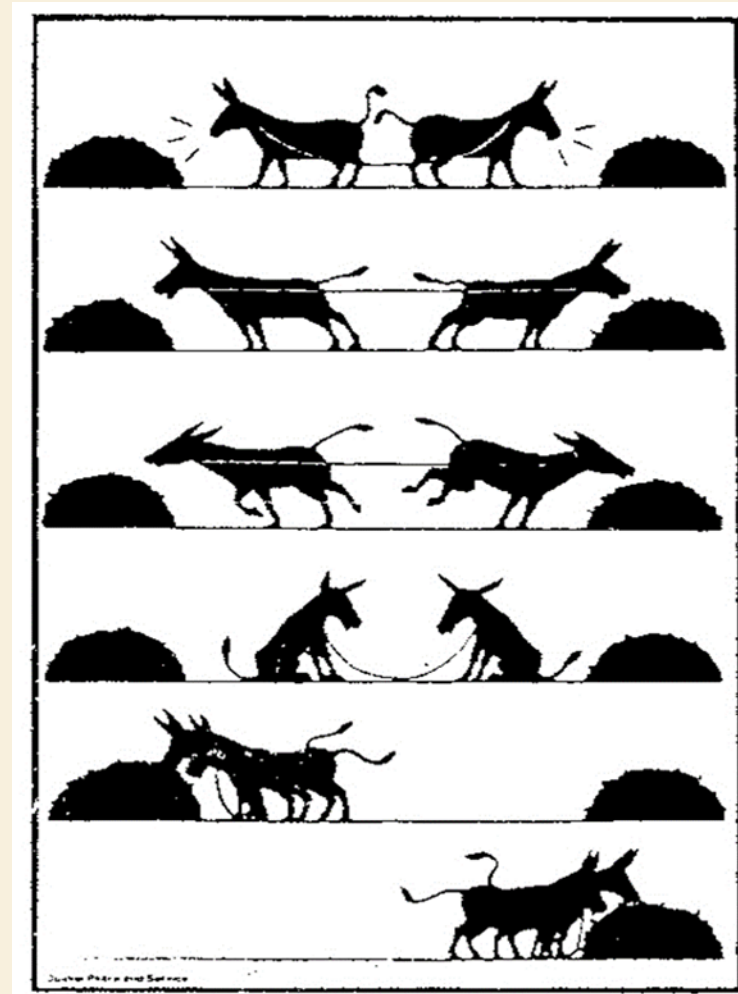
Relasjonsfokus – reparasjonsarbeidet har fokus på å styrke relasjonen mellom de involverte

Gjenoppretting av hva for hvem?

Reparasjon av skaden på relasjonen mellom partene

I hver enkelt part: for eksempel trygghet, verdighet

I fellesskapet: for eksempel trygghet, tillit, trivsel

§ 9 A-4. Aktivitetsplikt for å sikre at elevar har eit trygt og godt psykososialt skolemiljø

- Følge med
- Varsle
- Undersøke saka
- Iverksette egnede tiltak
- Lytte ut elevene som er involvert
- Ivareta elevenes beste

Sjekkliste for gjenopprettende konflikthåndtering

1. Har partene fått medvirke aktivt i håndteringen?
2. Har partene vært likeverdige i håndteringen – fått fortelle sin versjon og sagt hva de ønsker for å komme videre?
3. Er ansvaret avklart og oppleves rettferdig?
4. Har partene fått anerkjent sine følelser og behov?
5. Er relasjonen mellom partene blitt bedre?
6. Har situasjonen blitt bedre også for fellesskapet?

Hvem har ansvaret for trygge vennskap og inkludering på skolen?

**Kan jeg få bli
med dere?**

**Vil du bli
med oss?**

Referanseliste

- Christie, Nils (1977). Konflikt som eiendom, s. 113-132. I: Tidsskrift for rettsvitenskap, årgang 61.
- Eriksen & Lyng (2015): Skolers arbeid med elevenes psykososiale miljø. *Gode strategier, harde nøtter og blinde flekker*, NOVA/AFI
- Konfliktrådet <http://www.konfliktraadet.no/>
- Lillejord, S., Ruud, E., Fischer-Griffiths, P., Børte, K., Haukaas, A. (2014) *Forhold ved skolen med betydning for mobbing, Forskningsoppsummering*. Oslo: Kunnskapssenter for utdanning
- Ny generell del av læreplanen – vedtatt 1. sept 2017 (trer i kraft sammen med fornyelse av fagene i skolen) <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/fagfornyelsen/ny-generell-del-av-lareplanen/>
- Opplæringsloven
- Rundskriv Skolemiljø Udir-3-2017 <https://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/finn-regelverk/etter-tema/Laringsmiljo/skolemiljo-udir-3-2017/>
- Farstad & Odden (2015): Konfliktarbeid i skolen – Med gjenopprettende tilnærming, Gyldendal Norsk Forlag